

Sygn. akt V KK 74/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

w sprawie z wniosku **B. B.**
o odszkodowanie i zadośćuczynienie
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 13 sierpnia 2013 r.,
kasacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 listopada 2012 r.,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 30 lipca 2012 r.,

p o s t a n o w i ł:

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. obciążyć wnioskodawcę B. B. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 30 lipca 2012 r., na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. oddalił wniosek B. B. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w wyniku zatrzymania dokonanego w sprawie II KK .../07 Sądu Rejonowego w K. Jednocześnie zasądził na rzecz pełnomocnika wnioskodawcy wyznaczonego z urzędu stosowną kwotę tytułem nieopłaconej pomocy prawnej zaś w oparciu o przepis art. 554 § 2 k.p.k. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

W wywiedzionej apelacji pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżyła powyższy wyrok w całości zarzucając orzeczeniu Sądu I instancji:

- 1) obrazę prawa procesowego, mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 k.p.k. w zakresie oceny materiału dowodowego w sprawie i uznanie za nieprzydatne dla wyrokowania dokumentów złożonych przez wnioskodawcę w postaci: dokumentacji lekarskiej, zaświadczenia z Urzędu Skarbowego w G., pisma z banków, pisma komornika i wezwania do zapłaty;
- 2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mających wpływ na jego treść, co do zatrzymania wnioskodawcy w dniu 16 czerwca 2009r., z tym że skarżąca bliżej nie sprecyzowała tego zarzutu.

Powołując się na powyższe pełnomocnik wnioskodawcy postulowała o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie na jego rzecz odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie w sprawie II KK .../07 Sądu Rejonowego w K.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację wywiódł pełnomocnik wnioskodawcy, który podniósł zarzuty:

- 1) rażącego naruszenia prawa procesowego w postaci błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, mającego wpływ na jego treść, polegającego na wadliwym uznaniu zasadności zatrzymania B. B. w dniu 16 czerwca 2009r. celem doprowadzenia do Szpitala Neuropsychiatrycznego w K. na obserwację sądowo – psychiatryczną;
- 2) przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów w zakresie ustalenia stanu zdrowia matki wnioskodawcy i samego wnioskodawcy, w kontekście sprawowania przez niego całodobowej opieki nad matką oraz konieczności poddania się hospitalizacji;
- 3) rażącego naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. poprzez niezastosowanie na korzyść wnioskodawcy zasady *in dubio pro reo* co do zaistniałych wątpliwości związanych z podawanymi przez niego przeszkodami w dobrowolnym zgłoszeniu się na obserwację sądowo - psychiatryczną.

W związku z tym autor kasacji na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika wnioskodawcy okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, z uwagi na rodzaj podniesionych zarzutów oraz jej rażące wady konstrukcyjne, które wskazują, że skarżący nie rozumie istoty postępowania kasacyjnego traktując go jako kolejną instancję w ramach zwykłego środka odwoławczego. Dlatego też pozostaje ona na granicy prawnej dopuszczalności. Na wstępie należy zauważyć, że dopuszczalność kasacji od wyroku sądu odwoławczego, którym orzeczono w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia nie budzi zastrzeżeń (zob. uchwała SN z dnia 24 lipca 2001 r., I KZP 15/01, OSNKW 2001/9-10/74). Znajdują tu również odpowiednie zastosowanie podstawy kasacji wskazane w art. 523 § 1 k.p.k., przy czym z uwagi na odrębność przedmiotu procesu, którym są kierowane do Skarbu Państwa roszczenia z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia, m. in. za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie, w postępowaniu kasacyjnym dotyczącym tego rodzaju roszczeń nie stosuje art. 523 § 1 k.p.k. *in fine*, określającego zakaz podnoszenia w kasacji wyłącznego zarzutu rażącej niewspółmierności kary oraz ograniczeń wskazanych w art. 523 § 2 k.p.k., dot. kasacji na korzyść skazanego.

Analizując zarzuty podniesione w kasacji trzeba stwierdzić, że jej autor wydaje się zapominać, iż treść art. 523 § 1 k.p.k. pozwalająca na podniesienie zarzutu innego rażącego naruszenia prawa mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, wyklucza możliwość kwestionowania zasadności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych oraz dokonywania przez Sąd Najwyższy ponownej oceny dowodów i w oparciu o tak przeprowadzoną własną ocenę sprawdzenia poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1996 r., II KKN 63/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 11). Należy zaakcentować, że podniesiony zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego w postaci błędu w ustaleniach faktycznych jest wewnętrznie sprzeczny ze względu na zamieszczenie w nim dwóch odrębnych podstaw odwoławczych z art. 438 pkt. 2 i 3 k.p.k. oraz wyrażenie rażąco błędnego poglądu, że naruszenie przepisów prawa procesowego może polegać na błędnych ustaleniach faktycznych, podczas gdy to wadliwość ustaleń faktycznych może być rezultatem konkretnych naruszeń przepisów proceduralnych. Najistotniejsze z

punktu widzenia postępowania kasacyjnego jest jednak to, że zarzut ten ma charakter apelacyjny i w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalny.

Również pozostałe dwa zarzuty okazały się nieskuteczne. Mimo zabiegów stylistycznych wskazujących na rażące uchybienia Sądu odwoławczego, zarzuty te adresowane są do wyroku Sądu I instancji, ponieważ podnoszą naruszenie dwóch zasad: swobodnej oceny dowodów (art. 7 k.p.k.) oraz *in dubio pro reo* (art. 5 § 2 k.p.k.), w sytuacji, gdy Sąd II instancji nie prowadził postępowania dowodowego, ani też nie dokonywał samodzielnej, nowej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania przed Sądem I instancji.

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że art. 5 § 2 k.p.k. stanowiący nakaz tłumaczenia nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego jest adresowany do organu postępowania karnego, a nie strony. Zatem, subiektywne odczucie skarżącego, że takie wątpliwości w sprawie niniejszej wystąpiły, nie oznacza, iż doszło do naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. i to w stopniu rażącym, ponieważ obraza tego przepisu wystąpiłaby wtedy, gdy Sąd, mimo stwierdzenia nie dających się usunąć wątpliwości, nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Sąd odwoławczy takich wątpliwości jednak nie sygnalizował.

Wbrew stanowisku skarżącego Sąd odwoławczy oceniając sposób oceny materiału dowodowego dokonany przez Sąd I instancji zaakceptował wynikające z tej oceny ustalenie, że nie było po stronie wnioskodawcy przeszkód faktycznych do zgłoszenia się na badanie stanu jego zdrowia psychicznego połączone z obserwacją w zakładzie leczniczym, a tym samym istniały podstawy do jego zatrzymania w celu przeprowadzenia tego dowodu i swoje stanowisko w tym zakresie należycie uzasadnił (str.3 uzasadnienia Sądu odwoławczego). W związku z tym nie można przyjąć, że w sprawie niniejszej doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 7 k.p.k. i akceptacji tego uchybienia przez Sąd Apelacyjny. Warto jednocześnie przypomnieć, że przepisy art. 5 § 2 k.p.k. i 7 k.p.k. mają charakter rozłączny. W związku z tym Sąd może dopuścić się naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. tylko wtedy gdy dokona oceny materiału dowodowego w sposób zgodny ze standardami przewidzianymi w art. 7 k.p.k. Dlatego również zarzuty podniesione w pkt. 2 i 3 kasacji są wewnątrznie sprzeczne.

Natomiast kwestia ewentualnej wadliwości wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 24 sierpnia 2010 r., sygn. akt II K .../10, w którym na podstawie art. 93 k.k. zastosowano wobec B. B. środek zabezpieczający w postaci psychiatrycznego leczenia ambulatoryjnego, po uprzednim umorzeniu postępowania w oparciu o art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. w sprawie II K .../07 (k. 383, 421,545), pozostaje poza obszarem orzekania w niniejszym postępowaniu kasacyjnym – art. 536 k.p.k. (zob. wyrok SN z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. II KK 326/12, LEX nr 1231522).

Z tych względów należało oddalić kasację pełnomocnika wnioskodawcy jako oczywiście bezzasadną. Orzeczenie o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego oparto na podstawie art. 636 § 1 k.p.k.